

Nazwa studium przypadku	Sprzeniewierzenie środków UE przeznaczonych na gospodarowanie gruntami i gospodarkę wodną
Opis	Celem działań w ramach projektu było przeprowadzenie dwóch serii pomiarów do celów ograniczenia ryzyka powodzi, zakupu sprzętu przeciwpożarowego oraz ograniczenia ryzyka osuwisk w całym regionie. Projekt realizowała wewnętrzna agencja regionu. Otrzymał on wsparcie w ramach regionalnego programu operacyjnego na okres 2007–2013, które było przeznaczone na środki służące zaradzeniu krytycznym warunkom wzdłuż cieków wodnych, jak również ograniczeniu ryzyka osuwisk.
Przedmiotowe fundusze ESI	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)
Rodzaj nieprawidłowości	<ul style="list-style-type: none"> • Bezprawne przeznaczenie środków UE w wyniku niezrealizowania projektów • Przekierowanie środków UE na działania o charakterze rutynowym
Mechanizm sprawozdawczy	Lokalny prokurator wszczął postępowanie karne i w związku z tym policja finansowa zapewniła wsparcie dochodzeniowe.
Sprawozdawczość w ramach systemu zarządzania nieprawidłowościami	Tak
Znaki ostrzegawcze	<p>Wskaźniki nadużyć finansowych oraz sygnały, które wzbudziły podejrzenie nieprawidłowego wykorzystania środków UE, były następujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> • celem projektów miały być dodatkowe prace związane z ograniczeniem ryzyka osuwisk, ale przedstawiono je w postaci podobnie wyglądających, gotowych (szablonowych) opisów; • projektów nie realizowano na obszarach o wysokim ryzyku osuwiska, ale na tych samych obszarach, na których wewnętrzna agencja realizowała już zaplanowane zwykłe działania.
Opis schematu nadużycia finansowego	<p>Budżet przewidziany przez regionalną instytucję zarządzającą na wdrożenie takich działań wynosił w 2015 r. ponad 100 mln EUR, przy czym środki te przyznano „wewnętrznej” wyspecjalizowanej agencji ds. ochrony środowiska będącej częścią władz regionalnych.</p> <p>Władze regionalne zatwierdziły środki i uzgodniły budżet z wyspecjalizowaną agencją. Śledczy ustalili, że nieuczciwe zachowanie rozpoczęło się już w momencie składania wniosku poprzez wprowadzające w błąd opisy.</p>

	<p>Mimo że finansowanie w ramach EFRR było przeznaczone na środki służące zaradzeniu wyjątkowym okolicznościom i sytuacjom nadzwyczajnym – czyli środki nadzwyczajne – agencja wykorzystwała je na swoje codzienne, zwykłe rutynowe działania, choć zadeklarowała, że wykorzysta finansowanie na działania nadzwyczajne. Fundusze EFRR wykorzystano na dofinansowanie wynagrodzeń personelu i opłacenie nadgodzin, a pracowników agencji przydzielono do wykonania prac związanych z remontem domu zarządzającego agencją.</p> <p>Choć postępowanie wciąż trwa, kierowników agencji oskarżono o sprzeniewierzenie środków publicznych w wysokości około 80 mln EUR ze wspomnianych powyżej funduszy EFRR.</p>
<p>Sposób wykrycia nadużycia finansowego</p>	<p>Nieprawidłowość wykryto dzięki informacjom otrzymanym z nieznanego źródła przez lokalnego prokuratora. Anonimowy sygnalista zgłosił bezprawne wykorzystanie środków UE i prokurator wszczął dochodzenie.</p> <p>Ze względu na fakt, że prokurator nie posiadał wystarczająco szczegółowych informacji, z początku wszczął on postępowanie karne przeciwko nieznanym osobom. W dochodzenie zaangażowana była policja finansowa ds. dochodzeń, która wykryła sprzeniewierzenie środków publicznych.</p> <p>Wykryto nadużycie finansowe, co doprowadziło do skazania w 2016 r. dwóch spośród osób zarządzających agencją, które oskarżono o sprzeniewierzenie około 80 mln EUR wspomnianych powyżej funduszy EFRR. Postępowanie karne wciąż trwa. Wprowadzone środki objęły areszt domowy niektórych osób zarządzających agencją oraz pracowników, którzy byli objęci dochodzeniem.</p>
<p>Napotkane trudności</p>	<p>Policja finansowa nie napotkała trudności w dochodzeniu ze względu na szczególne uprawnienia przyznane jej na mocy prawa oraz dostęp do szeregu metod i narzędzi dochodzeniowych, w tym przechwytywania połączeń telefonicznych, rozmów z informatorami oraz przesłuchań podejrzanych. W sprawie nie było zatem żadnych opóźnień w dochodzeniu.</p>
<p>Zidentyfikowane uchybienia</p>	<p>Sprawa ta świadczy o ewidentnych wadach i niedociągnięciach systemów zarządzania i kontroli instytucji zarządzającej już na etapie wyboru projektów. Wykazała także brak odpowiedniego nadzoru nad „wewnętrzną” agencją, a „kontrole na miejscu” były opóźnione i niewystarczające. Instytucja zarządzająca usunęła agencję z wykazu potencjalnych beneficjentów funduszy EFRR.</p>